

Uradni list

Evropske unije

C 167

Slovenska izdaja

Informacije in objave

Letnik 64

4. maj 2021

Vsebina

III Pripravljalni akti

SVET

2021/C 167/01	Stališče Sveta (EU) št. 13/2021 v prvi obravnavi z namenom sprejetja uredbe Evropskega parlamenta in Sveta o vzpostavitvi programa Pravosodje in razveljavitvi Uredbe (EU) št. 1382/2013	
	Sprejeto s strani Sveta dne 19. aprila 2021	1
2021/C 167/02	Utemeljitev Sveta: Stališče Sveta (EU) št. 13/2021 v prvi obravnavi z namenom sprejetja uredbe Evropskega parlamenta in Sveta o vzpostavitvi programa Pravosodje in razveljavitvi Uredbe (EU) št. 1382/2013	17

SL

III

(Pripravljalni akti)

SVET

STALIŠČE SVETA (EU) št. 13/2021 V PRVI OBRAVNAVI

z namenom sprejetja uredbe Evropskega parlamenta in Sveta o vzpostavitvi programa Pravosodje in razveljavitvi Uredbe (EU) št. 1382/2013

Sprejeto s strani Sveta dne 19. aprila 2021

(2021/C 167/01)

EVROPSKI PARLAMENT IN SVET EVROPSKE UNIJE STA –

ob upoštevanju Pogodbe o delovanju Evropske unije ter zlasti člena 81(1) in (2) ter člena 82(1) Pogodbe,

ob upoštevanju predloga Evropske komisije,

po posredovanju osnutka zakonodajnega akta nacionalnim parlamentom,

ob upoštevanju mnenja Evropskega ekonomsko-socialnega odbora ⁽¹⁾,

po posvetovanju z Odborom regij,

v skladu z rednim zakonodajnim postopkom ⁽²⁾,

ob upoštevanju naslednjega:

- (1) V skladu s členom 2 Pogodbe o Evropski uniji (PEU) Unija temelji na vrednotah spoštovanja človekovega dostojanstva, svobode, demokracije, enakosti, pravne države in spoštovanja človekovih pravic, vključno s pravicami pripadnikov manjšin. Te vrednote so skupne vsem državam članicam v družbi, ki jo označujejo pluralizem, nediskriminacija, strpnost, pravičnost, solidarnost ter enakost žensk in moških. Člen 3 PEU nadalje določa, da je cilj Unije krepitev miru, njenih vrednot in blaginje njenih narodov ter da Unija med drugim spoštuje svojo bogato kulturno in jezikovno raznolikost ter skrbi za varovanje in razvoj evropske kulturne dediščine. Te vrednote so bile nadalje ponovno potrjene in oblikovane v pravicah, svoboščinah in načelih, zapisanih v Listini Evropske unije o temeljnih pravicah (v nadaljnjem besedilu: Listina).
- (2) Ključno je, da se te pravice in vrednote še naprej dejavno negujejo, ščitijo, spodbujajo, uveljavljajo in da so skupne državljanom in narodom ter da ostanejo v središču projekta Unije, saj lahko oslabitev varstva teh pravic in vrednot v kateri koli državi članici škodljivo vpliva na Unijo kot celoto. Zato bi bilo treba v splošen proračun Unije vnesti določbe za nov sklad za pravosodje, pravice in vrednote, ki ga bosta sestavljala program Državljeni, enakost, pravice in vrednote, vzpostavljenim z Uredbo (EU) 2021/... Evropskega parlamenta in Sveta ⁽³⁾ (*) ter program Pravosodje. V času, ko se evropske družbe soočajo z ekstremizmom, radikalizmom in delitvijo ter ko se krči prostor za neodvisno civilno družbo, je bolj kot kadar koli prej pomembno spodbujati, krepiti in braniti pravosodje, pravice in vrednote Unije o spoštovanju človekovega dostojanstva, svobode, demokracije, enakosti, pravne države in spoštovanje človekovih pravic. To bo imelo globoke in neposredne posledice za politično, družbeno, kulturno in gospodarsko življenje v Uniji. Program Pravosodje (v nadaljnjem besedilu: Program) bo v skladu s

⁽¹⁾ UL C 62, 15.2.2019, str. 178.

⁽²⁾ Stališče Evropskega parlamenta z dne 17. aprila 2019. Stališče Evropskega parlamenta z dne ... (še ni objavljeno v Uradnem listu).

⁽³⁾ Uredba (EU) 2021/... Evropskega parlamenta in Sveta o vzpostavitvi programa Državljeni, enakost, pravice in vrednote ter razveljavitvi Uredbe (EU) št. 1381/2013 Evropskega parlamenta in Sveta in Uredbe Sveta (EU) št. 390/2014 (UL L ...).

(*) Uredba iz dokumenta ST 6833/2020 [2018/0207(COD)].

programom za pravosodje za obdobje od 2014 do 2020, vzpostavljen z Uredbo (EU) št. 1382/2013 Evropskega parlamenta in Sveta ⁽⁴⁾, kot del novega Sklada za pravosodje, pravice in vrednote še naprej podpiral nadaljnji razvoj Unije kot območja pravice, ki temelji na pravni državi, neodvisnem in nepristranskem sodstvu, vzajemnem priznavanju in medsebojnem zaupanju, dostopu do pravnega varstva ter čezmejnem sodelovanju. Program za državljane, enakost, pravice in vrednote bo združil program za pravice, enakost in državljanstvo za obdobje od 2014 do 2020, vzpostavljen z Uredbo (EU) št. 1381/2013 Evropskega parlamenta in Sveta ⁽⁵⁾, ter program Evropa za državljane, ki je bil vzpostavljen z Uredbo Sveta (EU) št. 390/2014 ⁽⁶⁾ (v nadaljnjem besedilu: predhodna programa).

- (3) Program bi bilo treba vzpostaviti za obdobje sedmih let, da se njegovo trajanje uskladi s trajanjem večletnega finančnega okvira iz Uredbe Sveta (EU, Euratom) 2020/2093 ⁽⁷⁾.
- (4) Sklad za pravosodje, pravice in vrednote ter njegova dva temeljna programa financiranja bodo osredotočeni na osebe in subjekte, ki prispevajo k uresničevanju in oživljanju naših skupnih vrednot ter bogate raznolikosti, kot tudi pravic in enakosti. Končni cilj je negovanje in ohranjanje enakopravne, odprte, pluralistične, vključujoče in demokratične družbe, ki temelji na pravicah. To vključuje živahno in opolnomočeno civilno družbo, spodbujanje demokratične, državljanske in družbene udeležbe ljudi ter negovanje bogate raznolikosti evropske družbe na temelju na naših skupnih vrednot, zgodovine in spomina. V členu 11 PEU je določeno, da institucije Unije vzdržujejo odprt, pregleden in redni dialog s civilno družbo in dajejo državljanom in predstavniki združenjem na ustrezen način možnost izražanja in javne izmenjave mnenj glede vseh področij delovanja Unije.
- (5) Pogodba o delovanju Evropske unije (PDEU) določa vzpostavitev območja svobode, varnosti in pravice ob spoštovanju temeljnih pravic ter različnih pravnih sistemov in tradicij držav članic. Spoštovanje in spodbujanje pravne države, temeljnih pravic in demokracije v Uniji sta predpogoja za ohranjanje vseh pravic in obveznosti, zapisanih v Pogodbah, ter za krepitev zaupanja ljudi v Unijo. Način izvajanja načela pravne države v državah članicah je ključen za zagotavljanje vzajemnega zaupanja med državami članicami in njihovimi pravnimi sistemi. V ta namen bi morala Unija sprejeti ukrepe za razvoj pravosodnega sodelovanja v civilnih in kazenskih zadevah. Pri nadaljnjem razvoju evropskega območja pravice bi bilo treba na vseh ravneh zagotavljati in spodbujati spoštovanje temeljnih pravic ter skupnih načel in vrednot, kot so nediskriminacija in enako obravnavanje na podlagi katerega koli razloga iz člena 21 Listine, poleg solidarnosti, učinkovitega dostopa do pravnega varstva za vse, pravne države, demokracije ter dobro delujočega neodvisnega sodnega sistema.
- (6) Financiranje bi moralo ostati eno od pomembnih orodij za uspešno izvajanje ambicioznih ciljev, določenih v Pogodbah. Poleg drugih ukrepov je prožen in učinkovit program Pravosodje ključen za lažje načrtovanje in izvajanje teh ciljev. Program bi bilo treba izvajati na uporabniku prijazen način, na primer z uporabniku prijaznim postopkom prijave in poročanja, in moral bi si prizadevati za uravnoteženo geografsko pokritost. Posebno pozornost bi bilo treba nameniti dostopnosti programa za vse vrste upravičencev. V okviru finančnih sredstev za Program bi bilo treba ohraniti določeno prilagodljivost pri dodeljevanju sredstev za specifične cilje. Rezervo, predvideno v okviru te prilagodljivosti, bi bilo treba prednostno dodeliti ukrepom, ki podpirajo spodbujanje pravne države.
- (7) Za zagotovitev postopne vzpostavitve območja svobode, varnosti in pravice za vse mora Unija sprejeti ukrepe v zvezi s pravosodnim sodelovanjem v civilnih in kazenskih zadevah, ki temeljijo na načelu vzajemnega priznavanja sodb in sodnih odločb, kar je od zasedanja Evropskega sveta v Tampereju 15. in 16. oktobra 1999 temelj pravosodnega sodelovanja v Uniji. Vzajemno priznavanje zahteva visoko raven medsebojnega zaupanja med državami članicami. Za olajšanje vzajemnega priznavanja in v spodbudo medsebojnemu zaupanju so na več področjih že bili sprejeti ukrepi za približevanje zakonodaje držav članic. Dobro delujoče območje pravice, na katerem v čezmejnih sodnih postopkih in pri dostopu do pravnega varstva v čezmejnih primerih ne bo več ovir, je ključnega pomena tudi za zagotovitev gospodarske rasti in nadaljnega povezovanja. Hkrati sta za uspešen notranji

⁽⁴⁾ Uredba (EU) št. 1382/2013 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 17. decembra 2013 o uvedbi programa za pravosodje za obdobje 2014 do 2020 (UL L 354, 28.12.2013, str. 73).

⁽⁵⁾ Uredba (EU) št. 1381/2013 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 17. decembra 2013 o uvedbi programa za pravice, enakost in državljanstvo za obdobje od 2014 do 2020 (UL L 354, 28.12.2013, str. 62).

⁽⁶⁾ Uredba Sveta (EU) št. 390/2014 z dne 14. aprila 2014 o uvedbi programa „Evropa za državljane“ za obdobje 2014–2020 (UL L 115, 17.4.2014, str. 3).

⁽⁷⁾ Uredba Sveta (EU, Euratom) 2020/2093 z dne 17. decembra 2020 o določitvi večletnega finančnega okvira za obdobje 2021–2027 (UL L 433I, 22.12.2020, str. 11).

trg in ohranjanje skupnih vrednot Unije nujna dobro delujoče evropsko območje pravice, ki zajema učinkovite, neodvisne in visoko kakovostne nacionalne pravne sisteme, kot tudi globlje medsebojno zaupanje.

- (8) Dostop do pravnega varstva bi moral vključevati zlasti dostop do sodišč, alternativnih načinov reševanja sporov ter do nosilcev javne funkcije, ki morajo po zakonu strankam zagotoviti neodvisno in nepristransko pravno svetovanje.
- (9) Popolno spoštovanje načela pravne države in njegovo spodbujanje sta bistvenega pomena za visoko raven medsebojnega zaupanja na področju pravosodja in notranjih zadev, zlasti za učinkovito pravosodno sodelovanje v civilnih in kazenskih zadevah, ki temelji na vzajemnem priznavanju. Pravna država je ena od skupnih vrednot, zapisanih v členu 2 PEU, načelo učinkovitega pravnega varstva iz člena 19(1) PEU in člena 47 Listine pa je konkreten izraz pravne države. Spodbujanje pravne države s podpiranjem prizadevanj za izboljšanje neodvisnosti, preglednosti, odgovornosti, kakovosti in učinkovitosti nacionalnih pravosodnih sistemov krepi medsebojno zaupanje, ki je nepogrešljivo za pravosodno sodelovanje v civilnih in kazenskih zadevah. Neodvisnost in nepristranskost sodstva sta bistveni za pravico do poštenega sojenja in ključnega pomena za zaščito evropskih vrednot. Poleg tega se z učinkovitimi pravosodnimi sistemi in postopki v razumnih rokih zagotavlja pravna varnost za vse zadevne strani.
- (10) Unija v skladu s točko (h) člena 81(2) in točko (c) člena 82(1) PDEU podpira izobraževanje sodnikov in sodnega osebja kot orodje za razvoj pravosodnega sodelovanja v civilnih in kazenskih zadevah, ki temelji na načelu vzajemnega priznavanja sodb in sodnih odločb. Zagotavljanje izobraževanja zaposlenih v pravosodju je pomembno orodje za oblikovanje skupnega razumevanja o tem, kako najbolje uresničevati in ohranjati pravno državo in temeljne pravice. K izgradnji evropskega območja pravice prispeva z oblikovanjem skupne pravosodne kulture med zaposlenimi v pravosodju iz držav članic. Bistveno je zagotoviti nediskriminatorno, pravilno, skladno in dosledno uporabo prava v Uniji ter medsebojno zaupanje in razumevanje med zaposlenimi v pravosodju v čezmejnih postopkih. Dejavnosti izobraževanja, ki se podpirajo v okviru Programa, bi morale temeljiti na zanesljivih ocenah potreb po izobraževanju, uporabljati najsodobnejšo metodologijo izobraževanja, vključevati čezmejne dogodke, ki združujejo zaposlene v pravosodju iz različnih držav članic, zajemati aktivno učenje in elemente mreženja ter biti trajnostne. Takšne dejavnosti bi morale vključevati izobraževanje iz pravne terminologije, civilnega in kazenskega prava ter temeljnih pravic in vzajemnega priznavanja ter procesnih jamstev. Takšne dejavnosti bi morale tudi vključevati izobraževanja za sodnike, odvetnike in tožilce v zvezi z izzivi in ovirami, s katerimi se srečujejo ljudje, ki se pogosto soočajo z diskriminacijo ali so v ranljivem položaju, kot so ženske, otroci, manjšine, osebe LGBTIQ, invalidi ter žrtve nasilja na podlagi spola, nasilja v družini ali v intimnih razmerjih in drugih oblik medosebnega nasilja. Taka izobraževanja bi morala biti organizirana z neposrednim sodelovanjem organizacij, ki zastopajo te osebe ali jim pomagajo, in po možnosti z udeležbo teh oseb. Ob upoštevanju dejstva, da je na vodilnih položajih v pravosodju sorazmerno premalo žensk, bi bilo treba sodnice, tožilke in druge pravne strokovnjakinje spodbujati k udeležbi pri dejavnostih izobraževanja.
- (11) Za namene te uredbe bi morali izraz „sodniki in sodno osebje“ razlagati široko, tako da bi zajemal sodnike, tožilce, sodno osebje in osebje tožilstva kot tudi vse druge zaposlene v pravosodju, ali ki kako drugače sodelujejo pri izvajanju sodne oblasti, ne glede na njihovo opredelitev v nacionalnem pravu, pravni status ali interno organizacijo, kot so odvetniki, notarji, sodni izvršitelji ali uradniki za izvrševanje, stečajni upravitelji, mediatorji, sodni tolmači in prevajalci, sodni izvedenci, zaposleni v zavodih za prestajanje kazni zapora in probacijski uslužbenci.
- (12) Izobraževanje v pravosodju lahko vključuje različne akterje, kot so pravni, pravosodni in upravni organi držav članic, akademske institucije, nacionalni organi, pristojni za izobraževanje v pravosodju, organizacije ali mreže za izobraževanje na evropski ravni ali mreže sodnih koordinatorjev za pravo Unije. Organi in subjekti, ki delujejo za splošni evropski interes na področju izobraževanja sodnikov in sodnega osebja, kot so Evropska mreža institucij za izobraževanje v pravosodju (EJTN), Akademija za evropsko pravo (ERA), Evropska mreža sodnih svetov (ENCJ), Združenje državnih svetov in vrhovnega upravnega sodstva Evropske unije (ACA-Europe), Mreža predsednikov vrhovnih sodišč Evropske unije (EUSJC) in Evropski inštitut za javno upravo (EIPA), bi morali še naprej spodbujati

programe izobraževanja s pristno evropsko razsežnostjo za sodnike in sodno osebje, in takim organom ali subjektom bi se zato lahko namenila ustrezna finančna podpora v skladu s postopki in merili iz programov dela, ki jih Komisija sprejme na podlagi te uredbe.

- (13) Program bi moral podpirati letni program dela EJTN, ki je ključni akter na področju izobraževanja v pravosodju. EJTN je v izjemnem položaju, saj je edina mreža na ravni Unije, ki združuje organe držav članic za izobraževanje v pravosodju. EJTN je v edinstvenem položaju za organizacijo izmenjav tako za nove kot izkušene sodnike in tožilce med vsemi državami članicami ter za usklajevanje dela nacionalnih organov za izobraževanje v pravosodju v zvezi z organizacijo dejavnosti izobraževanja o pravu Unije in s spodbujanjem dobrih praks izobraževanja. EJTN je tudi izvajalec izobraževanja odlične kakovosti, ki se na ravni Unije izvaja na stroškovno učinkovit način. Poleg tega kot opazovalce vključuje organe za izobraževanje v pravosodju iz držav kandidatk. Letno poročilo EJTN bi moralo vključevati informacije o zagotovljenem izobraževanju, razčlenjene med drugim tudi po kategorijah osebja.
- (14) Ukrepi v okviru Programa bi morali podpirati okrepljeno vzajemno priznavanje sodb in sodnih odločb v civilnih in kazenskih zadevah, medsebojno zaupanje med državami članicami ter potrebno približevanje zakonodaje, ki bo olajšalo sodelovanje med vsemi zadevnimi organi, vključno z elektronskimi sredstvi. Program bi moral podpirati tudi sodno varstvo pravic posameznikov v civilnih in gospodarskih zadevah. Prav tako bi moral spodbujati večjo konvergenco na področju civilnega prava, kar bo v korist vseh strank v civilnem sporu pripomoglo k odpravi ovir za zadovoljivo in učinkovito delovanje sodnih in izvensodnih postopkov. Za podporo učinkovitemu izvrševanju in praktični uporabi prava Unije o pravosodnem sodelovanju v civilnih zadevah bi moral Program podpirati delovanje Evropske pravosodne mreže v civilnih in gospodarskih zadevah, ki je bila ustanovljena z Odločbo Sveta 2001/470/ES ⁽⁸⁾. V kazenskih zadevah bi moral Program prispevati k spodbujanju in izvajanju pravil in postopkov za zagotavljanje priznavanja sodb in odločb po vsej Uniji. Pripomoči bi moral k sodelovanju in prispevati k odpravi ovir, ki so v napoto učinkovitemu sodelovanju in medsebojnemu zaupanju. Program bi moral prispevati k izboljšanju dostopa do pravnega varstva tako s spodbujanjem in podpiranjem pravic žrtev kaznivih dejanj kot postopkovnih pravic osumljencev in obdolžencev v kazenskih postopkih.
- (15) Program bi moral v skladu s členom 3 PEU, členom 24 Listine in Konvencijo Združenih narodov o otrokovih pravicah podpirati varstvo pravic otrok, spodbujanje pravic otrok pa bi bilo treba vključiti tudi v izvajanje vseh ukrepov v njegovem okviru. Zato bi bilo treba posebno pozornost nameniti ukrepom namenjenim varstvu pravic otrok v okviru civilnega in kazenskega pravosodja, vključno z zaščito otrok, ki spremljajo starše, ki so pridržani, otrok staršev, ki so v zaporu, in otrok, ki so osumljenci ali obdolženci v kazenskih postopkih.
- (16) Program za pravosodje za obdobje od 2014 do 2020 je omogočil zagotavljanje dejavnosti izobraževanja iz prava Unije, zlasti v zvezi s področjem uporabe in uporabo Listine, ki so bile namenjene sodnikom in sodnemu osebju. Svet je v svojih sklepih z dne 12. oktobra 2017 o uporabi Listine v letu 2016 opozoril na pomen ozaveščanja o uporabi Listine, vključno med oblikovalci politik, zaposlenimi v pravni stroki in samimi imetniki pravic, in sicer tako na nacionalni ravni kot na ravni Unije. Za dosledno vključevanje temeljnih pravic je zato treba finančno podporo dejavnostim ozaveščanja razširiti na druge javne organe, ki niso pravosodni organi, in na zaposlene v pravni stroki.
- (17) Unija bi morala v skladu s členom 67 PDEU ob spoštovanju temeljnih pravic vzpostaviti območje svobode, varnosti in pravice. Nediskriminatoren dostop do pravnega varstva za vse je v zvezi s tem bistvenega pomena. Za olajšanje učinkovitega dostopa do pravnega varstva in za spodbujanje medsebojnega zaupanja, ki je nepogrešljivo za dobro delovanje območja svobode, varnosti in pravice, je treba finančno podporo razširiti na dejavnosti na nacionalni, regionalni in lokalni ravni organov, ki niso pravosodni organi, zaposlenih v pravni stroki ter organizacij civilne družbe, ki prispevajo k tem ciljem. Podpirati bi bilo treba zlasti dejavnosti, ki omogočajo učinkovit in enakopraven dostop do pravnega varstva osebam, ki so pogosto žrtve diskriminacije ali so v ranljivem

⁽⁸⁾ Odločba Sveta 2001/470/ES z dne 28. maja 2001 o ustanovitvi Evropske pravosodne mreže v civilnih in gospodarskih zadevah (UL L 174, 27.6.2001, str. 25).

položaju. Pomembno je, da se podpirajo dejavnosti zagovorništva organizacij civilne družbe, kot so mreženje, sodni postopki, vodenje kampanj, komuniciranje in druge dejavnosti nadzora. Znotraj tega imajo pomembno vlogo tudi zaposleni v pravosodju, ki so povezani s sodstvom in delajo za organizacije civilne družbe.

- (18) V skladu s členoma 8 in 10 PDEU bi moral Program pri vseh dejavnostih podpirati vključevanje načela enakosti spolov in načela nediskriminacije. Poleg tega Konvencija Združenih narodov o pravicah invalidov potrjuje, da imajo invalidi pravico do popolne pravne in poslovne sposobnosti ter dostopa do pravnega varstva. Pri vmesni in končni oceni programa bi bilo treba oceniti učinke na enakost spolov, da bi presodili, v kolikšni meri Program prispeva k enakosti spolov, in ocenili ali ima nenamerne negativne učinke na enakost spolov, v skladu s točko 16 Medinstitucionalnega sporazuma z dne 16. decembra 2020 med Evropskim parlamentom, Svetom Evropske unije in Evropsko komisijo o proračunski disciplini, sodelovanju v proračunskih zadevah in dobrem finančnem poslovanju ter novih virih lastnih sredstev, vključno s časovnim načrtom za uvedbo novih virov lastnih sredstev ⁽⁹⁾ (v nadaljnjem besedilu: Medinstitucionalni sporazum z dne 16. decembra 2020). V tem smislu in ob upoštevanju različne narave in velikosti dejavnosti v okviru specifičnih ciljev programa bo pomembno, da se posamezni podatki, ki jih zberejo nosilci projektov, razčlenijo glede na spol, kadar koli je to mogoče. Prav tako je pomembno, da se vložnikom zagotovijo informacije o tem, kako upoštevati enakost spolov, vključno z informacijami o uporabi orodij za upoštevanje načela enakosti spolov, kot sta proračunsko načrtovanje ob upoštevanju vidika spola in po potrebi ocene učinka na enakost spolov. Pri posvetovanju s strokovnjaki in deležniki bi bilo treba upoštevati uravnoteženo zastopanost spolov.
- (19) Pri vseh dejavnostih Programa bi bilo treba, kadar je to ustrezno, podpirati in varovati tudi pravice žrtev v civilnih in v kazenskih zadevah. V ta namen bi bilo treba posebno pozornost nameniti boljšemu izvajanju različnih instrumentov Unije za zaščito žrtev in usklajevanju med njimi, kot tudi ukrepom, namenjenim izmenjavi najboljših praks med sodišči in zaposlenimi v pravni stroki, ki se ukvarjajo s primeri nasilja. Program bi moral podpirati tudi izpopolnjevanje znanja in uporabo instrumentov kolektivnega pravnega varstva.
- (20) Ukrepi, ki jih zajema Program, bi morali prispevati k oblikovanju evropskega območja pravice s spodbujanjem neodvisnosti in učinkovitosti pravnega sistema, večanjem čezmejnega sodelovanja in mreženja, krepitvijo medsebojnega zaupanja med sodstvi držav članic ter doseganjem pravilne, skladne in dosledne uporabe prava Unije. Financiranje dejavnosti bi moralo prispevati tudi k skupnemu razumevanju vrednot Unije in pravne države, k boljšemu poznavanju prava in politik Unije, izmenjavi znanja in izkušenj ter najboljših praks pri uporabi instrumentov pravosodnega sodelovanja s strani vseh zadevnih deležnikov, kot tudi k širjenju in spodbujanju interoperabilnih digitalnih rešitev, ki utirajo pot nemotenemu in učinkovitemu čezmejnemu sodelovanju, hkrati pa zagotoviti trdno analitično podlago v podporo razvoju, izvrševanju ter pravilnemu razumevanju in izvajanju prava in politik Unije. Posredovanje Unije omogoča dosledno uresničevanje teh ukrepov po vsej Uniji in zagotavlja ekonomijo obsega. Poleg tega je Unija v boljšem položaju kot države članice, ko je treba obravnavati čezmejne primere in zagotavlja evropsko platformo za vzajemno učenje in izmenjavo najboljših praks.
- (21) Program bi moral prispevati tudi h krepitvi sodelovanja med državami članicami, vsakič ko ima pravo Unije zunanjo razsežnost, ob upoštevanju zunanjih posledic, da se izboljša dostop do pravnega varstva ter olajša reševanje sodnih in postopkovnih izzivov.
- (22) Komisija bi morala zagotoviti splošno skladnost, dopolnjevanje in sinergijo z delom organov, uradov in agencij Unije, zlasti z Agencijo Evropske unije za pravosodno sodelovanje v kazenskih zadevah (Eurojust), Agencijo Evropske unije za temeljne pravice (FRA), Evropsko agencijo za operativno upravljanje obsežnih informacijskih sistemov s področja svobode, varnosti in pravice (eu-LISA) in Evropskim javnim tožilstvom (EJT), ter bi morala upoštevati delo drugih nacionalnih in mednarodnih akterjev na področjih, ki jih Program zadeva.
- (23) Za zagotovitev učinkovite dodelitve sredstev iz splošnega proračuna Unije je treba zagotoviti, da imajo vsi ukrepi, ki se izvajajo na podlagi Programa, dodano vrednost Unije, ter da dopolnjujejo ukrepe držav članic in so usklajeni z drugimi ukrepi Unije. Treba bi bilo stremeti k skladnosti, dopolnjevanju in sinergijam s programi financiranja, ki podpirajo področja politike, ki so medsebojno tesno povezane, zlasti s programom Državljeni, enakost, pravice in vrednote, kot tudi s programom Enotni trg, vzpostavljenim z Uredbo (EU) ... Evropskega parlamenta in

⁽⁹⁾ UL L 433 I, 22.12.2020, str. 28.

Sveta ⁽¹⁰⁾ (+), programi na področjih upravljanja meja in varnosti, zlasti Skladom za azil, migracije in vključevanje ter Skladom za notranjo varnost, programi na področjih strateške infrastrukture, zlasti programom Digitalna Evropa, vzpostavljenim z Uredbo (EU) ... Evropskega parlamenta in Sveta ⁽¹¹⁾ (**), Erasmus+, vzpostavljenim z Uredbo (EU) ... Evropskega parlamenta in Sveta ⁽¹²⁾ (***), Obzorje Evropa, vzpostavljenim z Uredbo (EU) ... Evropskega parlamenta in Sveta ⁽¹³⁾ (****), Instrumentom za predpristopno pomoč, ter programom LIFE, vzpostavljenim z Uredbo (EU) ... Evropskega parlamenta in Sveta ⁽¹⁴⁾ (*****).

- (24) Ta uredba za celotno trajanje Programa določa finančna sredstva, ki za Evropski parlament in Svet pomenijo prednostni referenčni znesek v letnem proračunskem postopku v smislu točke 18 Medinstitucionalnega sporazuma z dne 16. decembra 2020.
- (25) V skladu s členom 193(2) Uredbe (EU, Euratom) 2018/1046 Evropskega parlamenta in Sveta ⁽¹⁵⁾ (v nadaljnjem besedilu: finančna uredba) se nepovratna sredstva lahko dodelijo tudi za ukrepe, ki so se že začeli izvajati, pod pogojem, da vložnik lahko dokaže, da je bilo treba ukrep začeti izvajati pred podpisom sporazuma o nepovratnih sredstvih. Vendar pa stroški, nastali pred datumom vložitve vloge za nepovratna sredstva, niso upravičeni, razen v ustrezno utemeljenih izjemnih primerih. Da pri zagotavljanju podpore Unije ne bi prihajalo do motenj, ki bi lahko škodovala interesom Unije, bi moralo biti mogoče za omejeno obdobje na začetku večletnega finančnega okvira 2021–2027 šteti stroške, nastale v zvezi z ukrepi, podprtimi na podlagi te uredbe, ki so se že začeli izvajati, kot upravičene od 1. januarja 2021, tudi če so nastali pred vložitvijo vloge za nepovratna sredstva.
- (26) Za Program se uporablja finančna uredba. Finančna uredba določa pravila za izvrševanje proračuna Unije, vključno s pravili o nepovratnih sredstvih, nagradah, javnih naročilih, posrednem upravljanju, finančnih instrumentih, proračunskih jamstvih, finančni pomoči in o povračilu zunanjim strokovnjakom.
- (27) Vrste financiranja in načine izvajanja na podlagi te uredbe bi bilo treba izbirati na podlagi njihove zmožnosti uresničevanja specifičnih ciljev ukrepov in doseganja rezultatov, pri čemer bi bilo treba upoštevati zlasti stroške nadzorov, upravno breme, zmogljivost ustreznih deležnikov in ciljnih upravičencev ter pričakovana tveganja neskladnosti. To bi moralo vključevati razmislek o uporabi pavšalnih zneskov, pavšalnih stopenj kot tudi stroškov na enoto ter financiranja, ki ni povezano s stroški, kot je določeno v členu 125(1) finančne uredbe.
- ⁽¹⁰⁾ Uredba (EU) ... Evropskega parlamenta in Sveta z dne ... o vzpostavitvi programa za notranji trg, konkurenčnost podjetij, vključno z malimi in srednjimi podjetji, sektor rastlin, živali, hrane in krme in evropsko statistiko (program Enotni trg) ter o razveljavitvi uredb (EU) št. 99/2013, (EU) št. 1287/2013, (EU) št. 254/2014 in (EU) št. 652/2014 (UL L ...).
- ^(*) Uredba iz dokumenta ST 14281/20 [2018/0231(COD)].
- ⁽¹¹⁾ Uredba (EU) ... Evropskega parlamenta in Sveta z dne ... o vzpostavitvi programa Digitalna Evropa in razveljavitvi Sklepa (EU) 2015/2240 (UL L ...).
- ^(**) Uredba iz dokumenta ST 6789/20 [2018/0227(COD)].
- ⁽¹²⁾ Uredba (EU) ... Evropskega parlamenta in Sveta z dne ... o vzpostavitvi: program Unije za izobraževanje, usposabljanje, mladino in šport Erasmus+ ter razveljavitvi Uredbe (EU) št. 1288/2013 (UL L ...).
- ^(***) Uredba iz dokumenta ST 6789/20 [2018/0227(COD)].
- ⁽¹³⁾ Uredba (EU) ... Evropskega parlamenta in Sveta z dne ... o vzpostavitvi okvirnega programa za raziskave in inovacije Obzorje Evropa ter o določitvi pravil za sodelovanje in razširjanje njegovih rezultatov in razveljavitvi Uredb (EU) št. 1290/2013 in (EU) št. 1291/2013 (UL L ...).
- ^(****) Uredba iz dokumenta ST 7064/20 [2018/0224(COD)].
- ⁽¹⁴⁾ Uredba (EU) ... Evropskega parlamenta in Sveta z dne ... o vzpostavitvi Programa za okolje in podnebne ukrepe (LIFE) ter razveljavitvi Uredbe (EU) št. 1293/2013 (UL L ...).
- ^(*****) Uredba iz dokumenta ST 6077/20 [2018/0209(COD)].
- ⁽¹⁵⁾ Uredba (EU, Euratom) 2018/1046 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 18. julija 2018 o finančnih pravilih, ki se uporabljajo za splošni proračun Unije, spremembi uredb (EU) št. 1296/2013, (EU) št. 1301/2013, (EU) št. 1303/2013, (EU) št. 1304/2013, (EU) št. 1309/2013, (EU) št. 1316/2013, (EU) št. 223/2014, (EU) št. 283/2014 in Sklepa št. 541/2014/EU ter razveljavitvi Uredbe (EU, Euratom) št. 966/2012 (UL L 193, 30.7.2018, str. 1).

- (28) V skladu s finančno uredbo, Uredbo (EU, Euratom) št. 883/2013 Evropskega parlamenta in Sveta ⁽¹⁶⁾ ter uredbami Sveta (ES, Euratom) št. 2988/95 ⁽¹⁷⁾, (Euratom, ES) št. 2185/96 ⁽¹⁸⁾ in (EU) 2017/1939 ⁽¹⁹⁾ se finančni interesi Unije zaščitijo s sorazmernimi ukrepi, ki vključujejo ukrepe v zvezi s preprečevanjem, odkrivanjem, odpravljanjem in preiskovanjem nepravilnosti, tudi goljufij, z izterjavo izgubljenih, neupravičeno izplačanih ali nepravilno porabljenih sredstev ter po potrebi z naložitvijo upravnih sankcij. Zlasti je v skladu z uredbama (Euratom, ES) št. 2185/96 in (EU, Euratom) št. 883/2013 Evropski urad za boj proti goljufijam (OLAF) pooblaščen za izvajanje upravnih preiskav, vključno s pregledi in inšpekcijami na kraju samem, da bi ugotovil, ali je prišlo do goljufije, korupcije ali kakršnega koli drugega nezakonitega ravnanja, ki škodi finančnim interesom Unije. EJT je v skladu z Uredbo (EU) 2017/1939 pooblaščen za preiskovanje in pregon kaznivih dejanj, ki škodijo finančnim interesom Unije, kot je določeno v Direktivi (EU) 2017/1371 Evropskega parlamenta in Sveta ⁽²⁰⁾. V skladu s finančno uredbo mora vsaka oseba ali subjekt, ki prejema sredstva Unije, v celoti sodelovati pri zaščiti finančnih interesov Unije, Komisiji, OLAF, Računskemu sodišču in, za tiste države članice, ki so vključene v okrepljeno sodelovanje na podlagi Uredbe (EU) 2017/1939, EJT podeliti potrebne pravice in dostop ter zagotoviti, da vse tretje strani, ki so vključene v izvrševanje sredstev Unije, podelijo enakovredne pravice.
- (29) Tretje države, ki so članice Evropskega gospodarskega prostora (EGP), so lahko v programih Unije udeležene v okviru sodelovanja, vzpostavljenega na podlagi Sporazuma o Evropskem gospodarskem prostoru ⁽²¹⁾, ki določa izvajanje programov na podlagi odločitve, sprejete na podlagi navedenega sporazuma. Tretje države lahko sodelujejo tudi na podlagi drugih pravnih instrumentov. V to uredbo bi bilo treba vnesti posebno določbo, s katero se od tretjih držav zahteva, da odgovornemu odredbodajalcu, OLAF in Računskemu sodišču podelijo potrebne pravice in dostop, da lahko v celoti izvajajo svoje pristojnosti.
- (30) Za to uredbo se uporabljajo horizontalna finančna pravila, ki sta jih Evropski parlament in Svet sprejela na podlagi člena 322 PDEU. Ta pravila so navedena v finančni uredbi in določajo zlasti postopek za pripravo proračuna in njegovo izvrševanje prek nepovratnih sredstev, javnih naročil, nagrad in posrednega izvrševanja, obenem pa urejajo nadzor odgovornosti finančnih udeležencev. Pravila, sprejeta na podlagi člena 322 PDEU, zajemajo tudi splošen režim pogodjenosti za zaščito proračuna Unije.
- (31) Na podlagi Sklepa Sveta 2013/755/EU ⁽²²⁾ so osebe in ustrezni javni in/ali zasebni organi ter institucije v posamezni čezmorski državi in ozemlju upravičeni do financiranja v skladu s pravili in cilji Programa ter ureditvami, ki se uporabljajo v državi članici, s katero je zadevna čezmorska država ali ozemlje povezano.
- (32) Kot odraz dejstva, da se je treba proti podnebnim spremembam boriti skladno z zavezami, ki jih je Unija prevzela v zvezi z izvajanjem Pariškega sporazuma, sprejetega v okviru Okvirne konvencije Združenih narodov o podnebnih spremembah, in uresničevanjem ciljev Združenih narodov glede trajnostnega razvoja, naj bi Program prispeval k širšemu upoštevanju podnebnih ukrepov in k doseganju skupnega cilja, da se 30 % proračunskih odhodkov Unije nameni podnebnim ciljem, in ambiciji, da se v letu 2024 odhodkom na področju biotske raznovrstnosti nameni 7,5 % proračuna Unije, v letih 2026 in 2027 pa 10 %, pri čemer je treba upoštevati obstoječa prekrivanja med podnebnimi cilji in cilji na področju biotske raznovrstnosti. Program bi moral podpirati dejavnosti, pri katerih bi bili upoštevani podnebni in okoljski standardi ter prednostne naloge Unije in načelo "ne škodujmo" iz Evropskega zelenega dogovora. Med pripravo in izvajanjem Programa bodo opredeljeni ustrezni ukrepi, ki bodo ponovno ocenjeni v okviru ustreznega ocenjevanja in revizijskih postopkov.

⁽¹⁶⁾ Uredba (EU, Euratom) št. 883/2013 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 11. septembra 2013 o preiskavah, ki jih izvaja Evropski urad za boj proti goljufijam (OLAF), ter razveljavitvi Uredbe (ES) št. 1073/1999 Evropskega parlamenta in Sveta in Uredbe Sveta (Euratom) št. 1074/1999 (UL L 248, 18.9.2013, str. 1).

⁽¹⁷⁾ Uredba Sveta (ES, Euratom) št. 2988/95 z dne 18. decembra 1995 o zaščiti finančnih interesov Evropskih skupnosti (UL L 312, 23.12.1995, str. 1).

⁽¹⁸⁾ Uredba Sveta (Euratom, ES) št. 2185/96 z dne 11. novembra 1996 o pregledih in inšpekcijah na kraju samem, ki jih opravlja Komisija za zaščito finančnih interesov Evropskih skupnosti pred goljufijami in drugimi nepravilnostmi (UL L 292, 15.11.1996, str. 2).

⁽¹⁹⁾ Uredba Sveta (EU) 2017/1939 z dne 12. oktobra 2017 o izvajanju okrepljenega sodelovanja v zvezi z ustanovitvijo Evropskega javnega tožilstva (EJT) (UL L 283, 31.10.2017, str. 1).

⁽²⁰⁾ Direktiva (EU) 2017/1371 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 5. julija 2017 o boju proti goljufijam, ki škodijo finančnim interesom Unije, z uporabo kazenskega prava (UL L 198, 28.7.2017, str. 29).

⁽²¹⁾ UL L 1, 3.1.1994, str. 3.

⁽²²⁾ Sklep Sveta 2013/755/EU z dne 25. novembra 2013 o pridružitvi čezmorskih držav in ozemelj Evropski uniji (Sklep o pridružitvi čezmorskih držav in ozemelj) (UL L 344, 19.12.2013, str. 1).

- (33) Na podlagi odstavkov 22 in 23 Medinstitucionalnega sporazuma z dne 13. aprila 2016 o boljši pripravi zakonodaje ⁽²³⁾ bi bilo treba ta program oceniti na podlagi informacij, zbranih v skladu s posebnimi zahtevami glede spremljanja, pri tem pa se izogibati nalaganju upravnega bremena, zlasti državam članicam, in pretiranemu urejanju. Te zahteve bi morale po potrebi vključevati merljive kazalnike kot podlago za ocenjevanje dejanskih rezultatov Programa. Komisija bi morala letno poročati Evropskemu parlamentu in Svetu o uspešnosti programa v okviru obstoječih mehanizmov poročanja, zlasti pregleda stanja na področju pravosodja v EU.
- (34) Za zagotovitev enotnih pogojev učinkovitega ocenjevanja napredka Programa za doseganje njegovih ciljev bi bilo treba na Komisijo prenesti pooblastilo, da v skladu s členom 290 PDEU sprejme akte v zvezi s kazalniki, ki so določeni v členih 13 in 15 ter Prilogi II. Zlasti je pomembno, da se Komisija pri svojem pripravljalnem delu ustrezno posvetuje, vključno na ravni strokovnjakov, in da se to posvetovanje izvede v skladu z načeli, določenimi v Medinstitucionalnem sporazumu z dne 13. aprila 2016 o boljši pripravi zakonodaje. Za zagotovitev enakopravnega sodelovanja pri pripravi delegiranih aktov Evropski parlament in Svet zlasti prejmeta vse dokumente sočasno s strokovnjaki iz držav članic, njuni strokovnjaki pa se sistematično lahko udeležujejo sestankov strokovnih skupin Komisije, ki zadevajo pripravo delegiranih aktov.
- (35) Za zagotovitev enotnih pogojev izvajanja te uredbe bi bilo treba na Komisijo prenesti izvedbena pooblastila. Ta pooblastila bi bilo treba izvajati v skladu z Uredbo (EU) št. 182/2011 Evropskega parlamenta in Sveta ⁽²⁴⁾.
- (36) Ker ciljev te uredbe, in sicer prispevati k nadaljnjemu razvoju evropskega območja pravice, ki temelji na pravni državi, vzajemnem priznavanju in medsebojnem zaupanju, zlasti s spodbujanjem pravosodnega sodelovanja v civilnih in kazenskih zadevah, države članice ne morejo zadovoljivo doseči, temveč se zaradi obsega ali učinka ukrepa lažje dosežejo na ravni Unije, lahko Unija sprejme ukrepe v skladu z načelom subsidiarnosti iz člena 5 PEU. V skladu z načelom sorazmernosti iz navedenega člena ta uredba ne presega tistega, kar je potrebno za doseganje navedenih ciljev.
- (37) Uredbo (EU) št. 1382/2013 bi bilo zato treba razveljaviti.
- (38) Da bi zagotovili kontinuiteto pri nudenju podpore na zadevnem področju politike in omogočili izvajanje od začetka večletnega finančnega okvira za obdobje 2021–2027, bi morala ta uredba nujno začeti veljati čim prej in bi se morala uporabljati z retroaktivnim učinkom od 1. januarja 2021.
- (39) V skladu s členoma 1 in 2 Protokola št. 22 o stališču Danske, ki je priložen PEU in PDEU, Danska ne sodeluje pri sprejetju te uredbe, ki zato zanjo ni zavezujoča in se v njej ne uporablja.
- (40) V skladu s členoma 1 in 2 ter členom 4a(1) Protokola št. 21 o stališču Združenega kraljestva in Irske glede območja svobode, varnosti in pravice, ki je priložen PEU in PDEU, in brez poseganja v člen 4 navedenega protokola Irska ne sodeluje pri sprejetju te uredbe, ki zato zanjo ni zavezujoča in se v njej ne uporablja –

SPREJELA NASLEDNJO UREDBO:

POGLAVJE I

Splošne določbe

Člen 1

Predmet urejanja

Ta uredba vzpostavlja program Pravosodje (v nadaljnjem besedilu: Program) za obdobje trajanja večletnega finančnega okvira 2021–2027, določenega v Uredbi (EU, Euratom) 2020/2093.

⁽²³⁾ UL L 123, 12.5.2016, str. 1.

⁽²⁴⁾ Uredba (EU) št. 182/2011 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 16. februarja 2011 o določitvi splošnih pravil in načel, na podlagi katerih države članice nadzirajo izvajanje izvedbenih pooblastil Komisije (UL L 55, 28.2.2011, str. 13).

Ta uredba določa cilje Programa, proračun za obdobje 2021–2027, oblike financiranja Unije in pravila za zagotavljanje takega financiranja.

Člen 2

Opredelitev pojma

V tej uredbi „sodniki in sodno osebje“ pomeni sodnike, tožilce, sodno osebje in osebje tožilstva kot tudi vse druge zaposlene v pravosodju.

Člen 3

Cilji Programa

1. Splošni cilj Programa je prispevanje k nadaljnjemu razvoju evropskega območja pravice, ki temelji na pravni državi (vključno z neodvisnostjo in nepristranskostjo sodstva), vzajemnem priznavanju in medsebojnem zaupanju ter pravosodnem sodelovanju, s čimer se hkrati krepijo demokracija, pravna država in varstvo temeljnih pravic.
2. V okviru splošnega cilja iz odstavka 1 ima Program naslednje specifične cilje:
 - (a) olajševanje in podpiranje pravosodnega sodelovanja v civilnih in kazenskih zadevah ter spodbujanje pravne države ter neodvisnosti in nepristranskosti sodstva, vključno s podpiranjem prizadevanj za izboljšanje uspešnosti nacionalnih pravosodnih sistemov in učinkovitega izvrševanja odločb;
 - (b) podpiranje in spodbujanje izobraževanja v pravosodju z namenom negovanja skupne pravne in pravosodne kulture kot tudi kulture, ki temelji na pravni državi, ter podpiranje in spodbujanje doslednega in učinkovitega izvajanja pravnih instrumentov Unije, ki so relevantni v kontekstu Programa;
 - (c) olajševanje učinkovitega in nediskriminatornega dostopa do pravnega varstva za vse in učinkovitih pravnih sredstev, vključno z elektronskimi sredstvi (e-pravosodje), s spodbujanjem učinkovitih civilnih in kazenskih postopkov ter s spodbujanjem in podpiranjem pravic vseh žrtev kaznivih dejanj kot tudi procesnih pravic osumljencev in obtožencev v kazenskih postopkih.

Člen 4

Vključevanje načel

Pri izvajanju vseh ukrepov Programa si je treba prizadevati za spodbujanje enakosti spolov, pravic otrok, med drugim z otrokom prijaznim pravosodjem, zaščito žrtev in učinkovito uporabo načela enakopravnosti in nediskriminacije na kateri koli podlagi iz člena 21 Listine, v skladu z omejitvami iz člena 51 Listine.

Člen 5

Proračun

1. Finančna sredstva za izvajanje Programa za obdobje od 1. januarja 2021 do 31. decembra 2027 znašajo 305 000 000 EUR v tekočih cenah.
2. Znesek iz odstavka 1 se lahko uporabi za tehnično in upravno pomoč za izvajanje Programa, kot so dejavnosti priprave, spremljanja, kontrole, revizije in ocenjevanja, vključno s korporativnimi informacijsko tehnološkimi sistemi.
3. V skladu s točko (a) drugega pododstavka člena 193(2) finančne uredbe se lahko ob upoštevanju zapoznelega začetka veljavnosti te uredbe in za zagotovitev neprekinjenega delovanja za omejeno obdobje stroški, ki so nastali v zvezi z ukrepi, ki se podpirajo na podlagi te uredbe, ki so se že začeli izvajati, štejejo za upravičene od 1. januarja 2021, tudi če so nastali pred vložitvijo vloge za povratna sredstva ali zahtevka za pomoč.
4. V okviru finančnih sredstev za Program se zneski dodelijo za vsak specifični cilj v skladu z odstotnimi deleži, ki so določeni v Prilogi I.
5. Sredstva, dodeljena državam članicam v okviru deljenega upravljanja, se lahko na zahtevo zadevne države članice prerazporedijo v Program pod pogoji iz člena 26 Uredbe Evropskega parlamenta in Sveta o skupnih določbah o Evropskem skladu za regionalni razvoj, Evropskem socialnem skladu plus, Kohezijskem skladu, Skladu za pravični prehod in Evropskem skladu za pomorstvo, ribištvo in akvakulturo, in o finančnih pravilih za te sklade ter Skladu za azil, migracije in vključevanje, Skladu za notranjo varnost in Instrumentu za finančno podporo za upravljanje meja in vizumsko politiko (v nadaljnjem besedilu: uredba o skupnih določbah za obdobje 2021–2027). Komisija ta sredstva izvršuje neposredno v skladu s točko (a) prvega pododstavka člena 62(1) finančne uredbe ali posredno v skladu s točko (c) navedenega pododstavka. Ta sredstva se uporabijo v korist zadevne države članice.

Člen 6

Tretje države, pridružene Programu

V Programu lahko sodelujejo naslednje tretje države:

- (a) članice Evropskega združenja za prosto trgovino (EFTA), ki so članice EGP, v skladu s pogoji, določenimi v Sporazumu o Evropskem gospodarskem prostoru;
- (b) države pristopnice, države kandidatke in potencialne države kandidatke v skladu s splošnimi načeli in splošnimi pogoji za udeležbo teh držav v programih Unije, določenimi v zadevnih okvirnih sporazumih in sklepih pridružitvenih svetov ali podobnih sporazumih, ter v skladu s posebnimi pogoji, določenimi v sporazumih med Unijo in temi državami;
- (c) države iz evropske sosedске politike v skladu s splošnimi načeli in splošnimi pogoji za sodelovanje teh držav v programih Unije, določenimi v zadevnih okvirnih sporazumih in sklepih pridružitvenih svetov ali v podobnih sporazumih, ter v skladu s posebnimi pogoji, določenimi v sporazumih med Unijo in temi državami;
- (d) druge tretje države v skladu s pogoji, določenimi v posebnem sporazumu, ki ureja sodelovanje tretje države v katerem koli programu Unije, če sporazum:
 - (i) zagotavlja pravično ravnotežje glede prispevkov in koristi tretje države, ki sodeluje v programih Unije;
 - (ii) določa pogoje za sodelovanje v programih, vključno z izračunom finančnih prispevkov za posamezne programe, in upravne stroške programov;
 - (iii) na tretjo državo ne prenaša nobenega pooblastila za odločanje v zvezi s programom Unije;
 - (iv) jamči pravice Unije, da zagotavlja dobro finančno poslovanje in ščiti svoje finančne interese.

Prispevki iz točke (d)(ii) prvega pododstavka so namenski prejemki v skladu s členom 21(5) finančne uredbe.

Člen 7

Izvajanje in oblike financiranja Unije

1. Program se izvaja v okviru neposrednega upravljanja v skladu s finančno uredbo ali v okviru posrednega upravljanja z organi iz točke (c) prvega pododstavka člena 62(1) navedene uredbe.
2. Program lahko zagotovi financiranje v kateri koli obliki iz finančne uredbe.
3. Prispevki za mehanizem vzajemnega zavarovanja lahko krijejo tveganje, povezano z izterjavo sredstev, ki jih dolgujejo prejemniki, in se v skladu s finančno uredbo štejejo za zadostno jamstvo. Uporabljajo se določbe iz člena 37(7) Uredbe (EU) .../... (*).

Člen 8

Vrste ukrepov

Ukrepi, ki prispevajo k doseganju specifičnega cilja iz člena 3, lahko prejmejo financiranje v okviru te uredbe. Do financiranja so upravičene zlasti naslednje dejavnosti:

- (a) ozaveščanje in razširjanje informacij z namenom izboljšanja poznavanja politik in prava Unije, tudi materialnega in procesnega prava, instrumentov pravosodnega sodelovanja, upoštevne sodne prakse Sodišča Evropske unije, primerjalnega prava ter evropskih in mednarodnih standardov, vključno z razumevanjem interakcije med različnimi področji prava;
- (b) vzajemno učenje in izmenjava dobrih praks med deležniki z namenom izboljšanja poznavanja in medsebojnega razumevanja civilnega in kazenskega prava ter pravnih in pravosodnih sistemov držav članic, vključno s pravno državo in dostopom do pravnega varstva, pa tudi krepitve medsebojnega zaupanja;

(*) Uredba iz dokumenta 7064/20 (2018/0224).

- (c) analitične dejavnosti in dejavnosti spremljanja z namenom izboljšanja poznavanja in razumevanja morebitnih ovir za nemoteno delovanje evropskega območja pravice ter z namenom izboljšanja izvajanja prava in politik Unije v državah članicah, kot so dejavnosti, ki vključujejo zbiranje podatkov in statistik; razvijanje skupnih metodologij in po potrebi kazalnikov ali referenčnih meril; študije, raziskave, analize in ankete; ocenjevanja; oceno učinka ter priprave in objave navodil, poročil in učnega gradiva;
- (d) usposabljanje zadevnih deležnikov z namenom izboljšanja poznavanja prava in politik Unije, med drugim tudi materialnega in procesnega prava, temeljnih pravic, uporabe instrumentov pravosodnega sodelovanja Unije, upoštevne sodne prakse Sodišča Evropske unije, pravnega jezika in primerjalnega prava;
- (e) razvijanje in vzdrževanje orodij informacijske in komunikacijske tehnologije (IKT) ter orodij e-pravosodja ob upoštevanju zasebnosti in varstva podatkov z namenom izboljšanja učinkovitosti pravosodnih sistemov in njihovega medsebojnega sodelovanja s pomočjo IKT, vključno s čezmejno interoperabilnostjo sistemov in aplikacij;
- (f) razvijanje zmogljivosti ključnih mrež na evropski ravni in evropskih pravosodnih mrež, vključno z mrežami, vzpostavljenimi s pravom Unije, z namenom zagotavljanja učinkovite uporabe in izvrševanja prava Unije ter spodbujanja in nadaljnega razvoja prava Unije, vrednot, političnih ciljev in strategij na področjih Programa;
- (g) podpiranje organizacij civilne družbe in neprofitnih deležnikov, dejavnih na področjih, ki jih zajema Program, z namenom povečanja njihove zmogljivosti za odzivanje in zagovorništvo ter zagotovitve ustreznega dostopa vseh državljanov do njihovih storitev, dejavnosti svetovanja in podpornih dejavnosti, s čimer bi se obenem okrepile demokracija, pravna država in temeljne pravice;
- (h) izboljšanje poznavanja Programa ter širjenje, prenosljivost in preglednost njegovih rezultatov, pa tudi spodbujanje vzpostavljanja stikov z državljani, tudi z organiziranjem forumov za razprave za deležnike.

POGLAVJE II

Nepovratna sredstva

Člen 9

Nepovratna sredstva

1. Nepovratna sredstva v okviru Programa se dodeljujejo in upravljajo v skladu z naslovom VIII finančne uredbe.
2. Člani komisije za ocenjevanje so lahko zunanji strokovnjaki.

Člen 10

Kumulativno in alternativno financiranje

1. Za ukrep, za katerega je bil prejet prispevek v okviru Programa, je mogoče prejeti tudi prispevek iz drugega programa Unije, vključno iz skladov v okviru deljenega upravljanja, če prispevki ne krijejo istih stroškov. Za ustrezní prispevek k ukrepu se uporabljajo pravila zadevnega programa Unije. Kumulativno financiranje ne presega skupnih upravičenih stroškov ukrepa, podpora iz različnih programov Unije pa se lahko izračuna v skladu z dokumenti, ki določajo pogoje za podporo.
2. Ukrepi, ki jim je bil podeljen znak „Pečat odličnosti“ v okviru Programa, lahko prejmejo podporo iz Sklada za regionalni razvoj ali Evropskega socialnega sklada plus, v skladu s členom 73(4) uredbe o skupnih določbah za obdobje 2021- 2027, če izpolnjujejo naslednje kumulativne pogoje:
 - (a) bili so ocenjeni v razpisu za zbiranje predlogov v okviru Programa;
 - (b) izpolnjujejo minimalne zahteve glede kakovosti iz tega razpisa za zbiranje predlogov;
 - (c) zaradi proračunskih omejitev ne smejo biti financirani v okviru tega razpisa za zbiranje predlogov.

Člen 11

Upravičeni subjekti

1. Merila za upravičenost iz odstavkov 2 in 3 tega člena se uporabljajo poleg meril iz člena 197 finančne uredbe.
2. Upravičeni so naslednji subjekti:
 - (a) vsak pravni subjekt s sedežem v:
 - (i) državi članici ali z njo povezani čezmorski državi ali ozemlju;
 - (ii) tretji državi, pridružen Programu;
 - (b) vsak pravni subjekt, ustanovljen v skladu s pravom Unije, ali vsaka mednarodna organizacija.
3. S programom se podpirajo odhodki EJTN, ki so povezani z njenim stalnim programom dela, vsa v ta namen odobrena nepovratna sredstva pa se v skladu s finančno uredbo dodelijo brez razpisa za zbiranje predlogov.

POGLAVJE III

Načrtovanje, spremljanje, ocenjevanje in nadzor

Člen 12

Program dela

1. Program se izvaja s programi dela iz člena 110 finančne uredbe.
2. Program dela sprejme Komisija z izvedbenim aktom. Ta izvedbeni akt se sprejme v skladu s postopkom pregleda iz člena 18.

Člen 13

Spremljanje in poročanje

Kazalniki za poročanje o napredku Programa pri doseganju splošnih in specifičnih ciljev iz člena 3 so določeni v Prilogi II.

Za zagotovitev učinkovite ocene napredka Programa pri doseganju njegovih ciljev se na Komisijo prenese pooblastilo za sprejemanje delegiranih aktov v skladu s členom 15 za spremembo Priloge II v zvezi s kazalniki, kadar je to potrebno, in da se ta uredba dopolni z določbami o vzpostavitvi okvira za spremljanje in ocenjevanje.

Sistem za poročanje o smotrnosti zagotavlja, da se podatki za spremljanje izvajanja Programa in njegovih rezultatov zbirajo uspešno, učinkovito in pravočasno. V ta namen se prejemnikom sredstev Unije in po potrebi državam članicam naložijo sorazmerne zahteve glede poročanja.

Komisija letno poroča Evropskemu parlamentu in Svetu o uspešnosti programa v okviru obstoječih mehanizmov poročanja, zlasti pregleda stanja na področju pravosodja v EU. Predvsem poroča o uporabi sredstev, dodeljenih vsakemu specifičnemu cilju. V poročilu navede vrste ukrepov, katerim so bila dodeljena finančna sredstva, vključno z ukrepi, povezanimi s spodbujanjem enakosti spolov. Evropski parlament lahko na podlagi tega poročila pripravi priporočila. Komisija ta priporočila ustrezno upošteva.

Člen 14

Ocenjevanje

1. Ocenjevanja Programa se opravijo pravočasno, z namenom, da prispevajo k postopku odločanja.
2. Komisija opravi vmesno oceno Programa, potem ko je na voljo dovolj informacij o izvajanju Programa, vendar najpozneje v štirih letih od začetka izvajanja Programa.

3. Komisija opravi končno oceno Programa na koncu izvajanja Programa, vendar ne pozneje kot v štirih letih po koncu obdobja iz člena 1.
4. Komisija zaključke ocen skupaj s svojimi pripombami sporoči Evropskemu parlamentu, Svetu, Evropskemu ekonomsko-socialnemu odboru in Odboru regij.

Člen 15

Izvajanje prenosa pooblastila

1. Pooblastilo za sprejemanje delegiranih aktov je preneseno na Komisijo pod pogoji, določenimi v tem členu.
2. Pooblastilo za sprejemanje delegiranih aktov iz člena 13 se prenese na Komisijo za obdobje do 31. decembra 2027.
3. Prenos pooblastila iz člena 13 lahko kadar koli prekliče Evropski parlament ali Svet. S sklepom o preklicu preneha veljati prenos pooblastila iz navedenega sklepa. Sklep začne učinkovati dan po njegovi objavi v *Uradnem listu Evropske unije* ali na poznejši dan, ki je določen v navedenem sklepu. Sklep ne vpliva na veljavnost že veljavnih delegiranih aktov.
4. Komisija se pred sprejetjem delegiranega akta posvetuje s strokovnjaki, ki jih imenujejo države članice, v skladu z načeli, določenimi v Medinstitucionalnem sporazumu z dne 13. aprila 2016 o boljši pripravi zakonodaje.
5. Komisija takoj po sprejetju delegiranega akta o njem sočasno uradno obvesti Evropski parlament in Svet.
6. Delegirani akt, sprejet na podlagi člena 13, začne veljati le, če mu niti Evropski parlament niti Svet ne nasprotuje v roku dveh mesecev od uradnega obvestila Evropskemu parlamentu in Svetu o tem aktu ali če pred iztekom tega roka tako Evropski parlament kot Svet obvestita Komisijo, da mu ne bosta nasprotovala. Ta rok se na pobudo Evropskega parlamenta ali Sveta podaljša za dva meseca.

Člen 16

Zaščita finančnih interesov Unije

Kadar tretja država sodeluje v Programu po odločitvi, sprejeti na podlagi mednarodnega sporazuma ali na podlagi katerega koli drugega pravnega instrumenta, odgovornemu odredbodajalcu, OLAF in Računskemu sodišču podeli potrebne pravice in dostop, da lahko v celoti izvajajo svoje pristojnosti. V primeru OLAF take pravice vključujejo pravico do izvajanja preiskav, vključno s preverjanji na kraju samem in inšpekcijami, kot je določeno v Uredbi (EU, Euratom) št. 883/2013.

POGLAVJE IV

Prehodne in končne določbe

Člen 17

Informiranje, komuniciranje in obveščanje javnosti

Prejemniki sredstev Unije z zagotavljanjem skladnih, učinkovitih in sorazmernih informacij različnim ciljnim skupinam, tudi medijem in javnosti, navedejo izvor teh sredstev in zagotovijo prepoznavnost financiranja Unije, zlasti pri promoviranju ukrepov in njihovih rezultatov.

Komisija izvaja ukrepe informiranja in komuniciranja v zvezi s Programom, ukrepi, izvedenimi na podlagi Programa, in doseženimi rezultati.

Finančna sredstva, dodeljena Programu, prispevajo tudi h korporativnemu komuniciranju o političnih prednostnih nalogah Unije, kolikor so te prednostne naloge povezane s cilji iz člena 3.

Člen 18

Postopek v odboru

1. Komisiji pomaga odbor. Ta odbor je odbor v smislu Uredbe (EU) št. 182/2011.
2. Pri sklicevanju na ta odstavek se uporablja člen 5 Uredbe (EU) št. 182/2011.

Člen 19

Razveljavitev

Uredba (EU) št. 1382/2013 se razveljavi z učinkom od 1. januarja 2021.

Člen 20

Prehodne določbe

1. Ta uredba ne vpliva na nadaljevanje ali spremembo ukrepov, začelih na podlagi Uredbe (EU) št. 1382/2013, ki se še naprej uporablja za te ukrepe do njihovega zaključka.
2. Finančna sredstva za Program lahko krijejo tudi odhodke za tehnično in upravno pomoč, ki so potrebni za zagotovitev prehoda med Programom in ukrepi, sprejetimi na podlagi Uredbe (EU) št. 1382/2013.
3. Po potrebi se lahko v proračun Unije po letu 2027 knjižijo odobritve za kritje odhodkov iz člena 5(2), da se omogoči upravljanje ukrepov, ki niso zaključeni do 31. decembra 2027.

Člen 21

Začetek veljavnosti

Ta uredba začne veljati na dan objave v *Uradnem listu Evropske unije*.

Uporablja se od 1. januarja 2021.

Ta uredba je v celoti zavezujoča in se neposredno uporablja v državah članicah v skladu s Pogodbama.

V Bruslju, ...

Za Evropski parlament
predsednik

...

Za Svet
predsednik

...

PRILOGA I

V okviru finančnih sredstev za program se dodelijo naslednji zneski za vsak specifični cilj:

- (a) 27 % za specifični cilj iz točke (a) člena 3(2);
 - (b) 36 % za specifični cilj iz točke (b) člena 3(2);
 - (c) 27 % za specifični cilj iz točke (c) člena 3(2);
 - (d) 10 % za katerega koli od ciljev iz člena 3(2).
-

PRILOGA II

KAZALNIKI

Program se spremlja na podlagi niza kazalnikov za merjenje uspešnosti pri uresničevanju njegovih splošnih in specifičnih ciljev ob zmanjšanju upravnih bremen in stroškov. V ta namen se bodo ob spoštovanju pravic v zvezi z zasebnostjo in varstvom podatkov zbirali podatki v zvezi z naslednjim sklopom kazalnikov:

- (1) število sodnikov in sodnega osebja, ki so se udeležili dejavnosti izobraževanja (vključno z izmenjavami osebja, študijskimi obiski, delavnicami in seminarji), financiranih iz programa, tudi z nepovratnimi sredstvi za poslovanje EJTN;
- (2) število organizacij civilne družbe, ki jih Program podpira;
- (3) število izmenjav informacij v evropskem informacijskem sistemu kazenskih evidenc (ECRIS);
- (4) število zadetkov na portalu/straneh e-pravosodje z informacijami o čezmejnih civilnih in kazenskih zadevah;
- (5) število ljudi na specifičen cilj, ki so ji dosegle:
 - (a) dejavnosti vzajemnega učenja in izmenjava dobrih praks;
 - (b) dejavnosti, povezane z ozaveščanjem, obveščanjem in razširjanjem informacij.

Vsi posamezni podatki se po možnosti razčlenijo po spolu. Vmesne in končne ocene Programa se osredotočajo na posamezen specifični cilj ter vključujejo vidik enakosti spolov in oceno učinkov na enakost spolov.

Utemeljitev Sveta: Stališče Sveta (EU) št. 13/2021 v prvi obravnavi z namenom sprejetja uredbe Evropskega parlamenta in Sveta o vzpostavitvi programa Pravosodje in razveljavitvi Uredbe (EU) št. 1382/2013

(2021/C 167/02)

I. UVOD

1. Komisija je 30. maja 2018 sprejela predlog uredbe Evropskega parlamenta in Sveta o vzpostavitvi programa za pravosodje ⁽¹⁾ (v nadaljnjem besedilu: uredba).
2. Evropski ekonomsko-socialni odbor je sprejel mnenje 18. oktobra 2018.
3. Obravnava predloga je stekla julija 2018 in bila zaključena decembra istega leta. Odbor stalnih predstavnikov je 19. decembra 2018 podelil delni mandat za pogajanja ⁽²⁾. Ker je predlagana uredba del svežnja predlogov, povezanih z večletnim finančnim okvirom, so bile vse določbe s proračunskimi posledicami oziroma horizontalne določbe odložene do nadaljnjega napredka pri večletnem finančnem okviru.
4. Evropski parlament je sprejel stališče 6. februarja 2019. Organizirana sta bila dva trialoga, in sicer 20. februarja in 5. marca 2019. V Svetu sta bili organizirani dve seji Ad hoc delovne skupine za finančne instrumente na področju PNZ, in sicer 28. februarja in 4. marca 2019, da bi bile države članice obveščene o napredovanju pogajanj in da bi posredovale povratne informacije.
5. V teh pogajanjih je bilo mogoče doseči skupno razumevanje z Evropskim parlamentom glede delov predloga, ki niso v oklepajih in za katere je bil predsedstvu podeljen mandat. Izid teh pogajanj je podan v dokumentu 7248/1/19. Odbor stalnih predstavnikov je 13. marca 2019 potrdil skupno razumevanje, doseženo z Evropskim parlamentom.
6. Evropski parlament je skupno razumevanje potrdil 17. aprila 2019 s sprejetjem zakonodajne resolucije (prva obravnava).
7. Odbor stalnih predstavnikov je 16. novembra 2020 preučil začasni politični dogovor pogajalcev in pogajalk o večletnem finančnem okviru 2021–2027. Tako je 2. decembra 2020 ⁽³⁾ lahko sprejel popoln mandat za pogajanja o programu za pravosodje.
8. Sledila sta še dva trialoga, in sicer 11. in 18. decembra 2020. Spremljalo ju je več tehničnih sestankov in sestankov za pripravo osnutkov.
9. Začasni politični dogovor z Evropskim parlamentom je bil dosežen 18. decembra 2020.
10. Hkrati je Svet 17. decembra 2020 uradno sprejel različne elemente svežnja o večletnem finančnem okviru.
11. Odbor stalnih predstavnikov je končno kompromisno besedilo preučil 3. februarja 2021 in ga podprl.
12. Predsednika odborov Evropskega parlamenta za pravne zadeve ter za državljanske svoboščine, pravosodje in notranje zadeve sta 5. februarja 2021 predsedniku Odbora stalnih predstavnikov (2. del) v pismu potrdila strinjanje Evropskega parlamenta z izidom medinstitucionalnih pogajanj (s pridržkom pregleda v pravnolingvističnih službah obeh institucij).
13. Coreper je 17. februarja 2021 dosegel politični dogovor o kompromisnem besedilu.

⁽¹⁾ Dokument 9598/18.

⁽²⁾ Dokument 15377/18.

⁽³⁾ Dokument 13420/20.

II. CILJ

14. Namen predloga uredbe o vzpostavitvi programa za pravosodje je podpreti tako nadaljnji razvoj evropskega območja pravice, temelječega na vrednotah Unije, pravni državi, vzajemnem priznavanju in medsebojnem zaupanju, zlasti prek olajšanja dostopa do pravnega varstva in spodbujanja pravosodnega sodelovanja v civilnih in kazenskih zadevah, kot tudi uspešnost nacionalnih pravosodnih sistemov. Novi program bo skupaj s programom za državljane, enakost, pravice in vrednote tvoril del novega sklad za pravosodje, pravice in vrednote, s čimer bo prispeval k ohranjanju odprtih, demokratičnih, pluralističnih in vključujočih družb. Prav tako bo pomagal krepiti vlogo državljanov in državljanek z zaščito in spodbujanjem pravic in vrednot ter z nadaljnjim razvojem evropskega območja pravice.

III. ANALIZA STALIŠČA SVETA V PRVI OBRAVNAVI

Skupno razumevanje

15. Skupno razumevanje v veliki meri odraža prvotni predlog Komisije in je v skladu z delnim mandatom Sveta.
16. Opravljene so bile naslednje izboljšave:
- (a) vključitev pravnih strokovnjakov, ki sodelujejo z organizacijami civilne družbe, kot potencialnih upravičencev;
 - (b) večja vloga organizacij civilne družbe;
 - (c) krepitev enakosti spolov (in sicer z vključitvijo novega posebnega člena o vključevanju načela enakosti spolov) in nediskriminacije;
 - (d) podrobnejša opredelitev ukrepov, ki se bodo financirali v okviru programa za pravosodje.

Glavni elementi končnega kompromisa

17. Končno besedilo, o katerem sta se dogovorila sozakonodajalca, predstavlja uravnotežen kompromis. V okviru pogajanj, ki so se začela leta 2020, se je razpravljalo zlasti o treh temah:
- (a) kar zadeva upravljanje programa, je bila potrjena uporaba izvedbenih aktov za sprejetje delovnega programa, kar je v skladu s prvotnim predlogom in tudi z mandatom Sveta;
 - (b) okrepitev klavzul o pravni državi;
 - (c) v zvezi z dodeljevanjem sredstev je bilo v uredbo, kar zadeva financiranje njenih ciljev, uvedeno omejeno namenjanje sredstev. Zagotovljene je bilo tudi nekaj prožnostne rezerve v podporo vsakemu od ciljev, ki so opredeljeni v Uredbi, v prvi vrsti kot pomoč ukrepom za spodbujanje pravne države. To omejeno namenjanje sredstev, kljub temu, da ga prvotni predlog Komisije ne predvideva, ima za izhodišče dodeljevanje sredstev, podobno tistemu iz uredbe o vzpostavitvi programa za pravosodje 2014–2020.

IV. SKLEP

18. Stališče Sveta v prvi obravnavi odraža kompromis, dosežen v pogajanjih med Svetom in Evropskim parlamentom. Ta je bil potrjen z že navedenim pismom predsednika Odbora Evropskega parlamenta za državljanske svoboščine, pravosodje in notranje zadeve ter nato še v Coreperju 17. februarja 2021.
-

